Nr. 11 Poznań, 16 marca 1926 Rok VI.

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

Pierwszy polski tygodnik dla przemysłu i handlu branży żelaza, maszyn, metali, materjałów budowlanych oraz pokrewnych branż.

ORGAN ZWIĄZKU HANDLARZY MASZYN ROLNICZYCH NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.
ORGAN ZWIĄZKU KUPCÓW BRANŻY ŻELAZA NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.

Dwa bezpłatne dodatki: „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA" oraz „POSTĘPY w PRZEMYŚLE"

Wychodzi tygodniowo
Abonament kw. 3½ złp.
Dla Gdańska i Niemiec 3½ guld.
Dla Ameryki 1 dolar kwartalnie

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Poznań, ul. Wielka 10 — Telefon 2277
Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu nr. 202796

Samostarczalność gospodarcza.

Skutkiem wojennych stosunków nietylko państwa starego kontynentu a zwłaszcza Europy, ale i państwa zamorskie zdane zostały zupełnie na siłę własnego przemysłu, a im jakie państwo posiadało więcej wszechstronnie rozgałęziony przemysł, chociaż nie najlepiej rozwinięty, tem łatwiej przezwyciężyło przemysłowo - gospodarcze trudności wojenne i mniej odczuło odosobnienie od reszty państw świata.

W ten sposób powstał nowy system gospodarczy, dążący do całkowitego zaspokojenia zapotrzebowań rynku krajowego siłami i wyrobami własnego przemysłu.

Po wojnie znajduje on w dalszym ciągu obrońców, a nawet upatruje się w autarchji gospodarczej środek do poprawy stanu gospodarczego. Jednakże otrzymuje on pewnego rodzaju nadprogramowe, ale bardzo ważne zadanie. Wszyscy bowiem przedstawiciele rządów wychodzą z tej zasady, by w kraju produkować wszystko, co właśnie obywatele potrzebować mogą — ale w takiej ilości, by i na wywóz wystarczyło. Zasada ta wyraża się słowami: jak najmniej przywozu, a jak najwięcej wywozu. Oto i kwintesencja samowystarczalności gospodarczej.

Wyrażeniem praktycznem tych dążeń są zasady powszechnie wprowadzanych ceł ochronnych i prohibicyjnych.

I.

Samostarczalność, to ustrój gospodarczy, mocą którego każde państwo stara się o zaspokojenie wszelkich potrzeb własnych poddanych wyrobami własnego kraju w zupełności lub w poważnej części, tak, by wyroby przemysłu zagranicznego stały się zupełnie niepotrzebne i nie pożądane. — Stąd wynika, że samostarczalność dzielimy na absolutną, albo względną, zależnie od tego, czy zamierzamy wyeliminować zupełnie wszystkich rodzajów wyroby przemysłu obcego, albo też pewne kategorje lub w ograniczonej tylko ilości.

Zagadnienie samowystarczalności uważać należy jako owoc ogólnego położenia gospodarczego w obecnej chwili, wysunięty przedewszystkiem przez wielki przemysł.

Skutkiem rozwinięcia się przemysłu wszelkich gałęzi w poszczególnych krajach, wielki przemysł europejski znalazł się po wojnie bez odbiorców. Zaczął zatem redukować stratny swój przemysł i przerzucać się na wyrób artykułów, których w kraju nie wyrabiano. Powstały zatem nowe gałęzie przemysłu, potrzebujące obrony prawnej. Z drugiej strony rządy dążąc do utrzymania w kraju równowagi gospodarczej i finansowej, prowadzą swoją politykę gospodarczą po linji najmniejszych wydatków na wewnątrz, a po linji aktywności bilansu handlowego na zewnątrz. Objaw to ogólny, interesujący bardzo Polskę i zastosowany także przez nią.

II.

Dziwnym bowiem zbiegiem okoliczności, Polska jest krajem rolniczym, a równocześnie i wielkoprzemysłowym: — posiada przecież wielki przemysł górniczy, żelazno - hutniczy, tkacki i naftowy. Polityka samostarczalności ościennych państw dała się mocno we znaki naszemu przemysłowi i zmusiła rząd polski do stosowania tych samych metod względem zagranicy. Tak stanęliśmy w Polsce wobec zagadnienia samostarczalności gospodarczej, jako wobec zagadnienia warunkującego opanowanie kryzysu gospodarczego i stworzenia lepszej przyszłości całej naszej gospodarce narodowo - państwowej.

Zdają sobie z tego jasno sprawę nietylko sam zainteresowany wielki i mały przemysł Polski, ale przekonywuje się o tem rząd i całe społeczeństwo. Dowodzą tego ostatnie podwyżki taryfy celnej, biorące w obronę przemysł krajowy w walce z wyrobami przemysłu zagranicznego i nowy kurs polityki naszych traktatów handlowych opartych na zasadzie nieledwie tylko kontyngentów.

Jak społeczeństwo nasze sekunduje tym wysiłkom przemysłu i rządu świadczy wielka popularność hasła zrównoważenia bilansu handlowego, bojkotu importu towarów pochodzenia obcego, popierania własnych wyrobów, Związku obrony przemysłu polskiego, propagandy wśród młodzieży i gospodyń polskich itp. objawów społeczno - gospodarczej natury, które — wszystkie zmierzają do jednego wspólnego celu, mianowicie do uniezależnienia się od przemysłu zagranicznego.

Szczególniejszą uwagę chciałbym zwrócić właśnie na to rozpowszechnienie tego poczucia samostarczalności gospodarczej wśród naszego pol-

skiego społeczeństwa. Im to poczucie pewności siebie i potrzeby wystarczenia dla siebie samych będzie silniej zakorzenione w sercach i umysłach Polaków, tem łatwiej będzie i rządowi przeprowadzić potrzebne postanowienia i przedsięwzięcia celem urzeczywistnienia tych planów samostarczalności gospodarczej. Czując się popartym przez te same dążenia narodu rząd stać będzie silnie na raz obranej drodze i łatwo zdobędzie się na stanowczość a nawet w razie potrzeby na nieustępliwość wobec chęci i zakusów zagranicy opanowania wewnętrznego rynku polskiego.

Jeszcze jedną nader wielką przysługę oddać powinno hasło samostarczalności gospodarczej.

Sądząc z objawów życia codziennego, osiągnięcie niezależności politycznej Polski wyczerpało program ideału większości Polaków. Skutkiem tego jest nader wysoka liczba malkontentów, którzy tylko ujemne strony Polski widzą, a zapominają o tem, że Polska jest refleksem stanu Polaków pod każdym względem. Trzeba zatem wzbudzić w każdym Polaku pragnienie być takim, jakiej sobie życzy Polski. To da większości Polaków nowy ideał. Jak dawniej dążenie do niezależności państwowej było Polakom bodźcem do pracy i poświęcenia, było hasłem jednoczącem wszystkich Polaków i zacierającem granice partji, tak dziś hasło samostarczalności gospodarczej powinno dokonać nowego cudu: dać nowy ideał — nowemu Polakowi i stworzyć specjalny typ Polaka gospodarczego autarchy.

III.

Zapewne spotkamy się z pytaniem: — czy realizacja takiego programu samowystarczalności gospodarczej jest rzeczą możliwą? Jak absolutna doskonałość jest dla człowieka niedoścignioną, tak i absolutna samowystarczalność gospodarcza jest rzeczą nieosięgalną. Potwierdza to historja gospodarcza wszechświata. Nawet najobficiej wyposażone w bogactwa naturalne państwa w normalnych stosunkach gospodarczych stanąć musiały raczej na zasadzie liberalizmu gospodarczego, aniżeli samowystarczalności. Obecne jednakże zubożenie narodów nakazuje kategorycznie ograniczenie w wydatkach i dążenie do zaspokojenia własnych zapotrzebowań domowemi - krajowemi wyrobami. Na tem podłożu staje hasło względnej samowystarczalności gospodarczej, którą względnie łatwo można przeprowadzić.

Aby ona się udała i dobre przyniosła owoce, trzeba oprzeć ją na intensywnej i jaknajszerszej eksploatacji własnego przemysłu, opartego na naturalnych bogactwach oraz warunkach przemysłowych kraju.

Chociaż system samowystarczalności gospodarczej nie wyklucza importu, to jednak dąży do minimalnego przywozu artykułów gotowych, a zato raczej do przywozu surowców i półfabrykatów, — chyba, że warunki krajowe nie pozwalały na ekonomiczne przetwarzanie tych materjałów. W każdym razie wartość wywozu własnych wyrobów gotowych i ostatecznie surowców lub półfabrykatów powinna w najgorszym wypadku przeciętnie pokryć wartość artykułów importowych.

Przekonani jesteśmy, że właśnie te względy autarchji gospodarczej powodują przewlekanie się pertraktacji nad umową handlową polsko - niemiecką. Te same względy również podyktowały „Kupcowi" opozycję przeciw koncepcji unji celnej czesko-polskiej.

Wnioskując z powyższych danych dojrzewania myśli samostarczalności gospodarczej, szczególnie wśród kupiectwa, które jest pierwszym rzecznikiem wolnego handlu, przyznać musimy, że to nietylko jakiś chwilowy przemijający prąd, ale, że ma on głębsze znaczenie i zakorzenienie w sercach i umysłach najszerszych warstw społeczeństwa polskiego. Przedstawia on nowy ideał, warunkujący mocarstwowe znaczenie gospodarczo - polityczne odrodzonej Polski.

M. Równicki.

Eksploatacja koncesyj wschodnich.

W ostatnim numerze „Rynku Metalowego i Maszynowego" omawialiśmy szczegółowo organizację handlu z Turcją i Persją w związku z udzieleniem Polsce przez rząd turecki koncesyj na otwarcie składów maszyn i narzędzi rolniczych przy stacjach kolei Anatalijsko-Bagdadzkiej. Jak wiadomo, strona polska zobowiązuje się jeszcze w ciągu roku bieżącego wybudować wzdłuż tej linji kolejowej 20—30 składów koncesyjnych na maszyny i narzędzia rolnicze oraz potrzebne utensylja.

W tych dniach ukonstytuował się też komitet organizacyjny Spółki dla eksploatacji koncesji na składy towarowe przy stacjach kolei Anatolijsko-Bagdadzkiej. Do komitetu tego należą p. Jerzy Iwanowski — prezes oraz pp. St. Surzycki, S. Starzewski, J. Czarliński i W. Wierzejewski — jako członkowie. Sekretarzem komitetu jest p. Wielogłowski, p. dyr. Turski jest delegatem Min. Przemysłu i Handlu.

W związku więc z doniosłą sprawą eksportu poszczególnych gałęzi przemysłu naszego na rynki tureckie nie od rzeczy będzie szczegółowe zaznajomienie się naszych sfer handlowych i przemysłowych wspomnianym rynkiem, podajemy przeto szereg wiadomości, zaczerpniętych z raportów Departamentu Handlowego w Waszyngtonie, który, jak wiadomo, posiada nadzwyczaj źródłowy i najlepiej zorganizowany wywiad handlowy na całym świecie.

Otóż wraz z emancypacją polityczną stan gospodarczy Turcji w ostatnich dwóch latach poczynił **znaczne postępy.** Urodzaj roku ubiegłego jest uważany za najlepszy od czasu wojny, skutkiem czego ludność pracująca na roli uzyskała środki, na zakupy niezbędnego inwentarza. Jednakże zadłużenie z lat poprzednich oraz ogólny stan majątkowy tej ludności sprawia, że jej zdolności nabywczej przeceniać nie można. Usiłowania rządu i szkół agronomicznych stale zmierzają w kierunku podniesienia poziomu kulturalnego rolnika, do wymagań nowożytnych oraz przyuczenia go do korzystania z udoskonalonych **maszyn i narzędzi rolniczych.** Jest to tembardziej nakazem państwowym, ponieważ Turcja podczas wojny długoletniej straciła nietylko wiele rąk do pracy rolnej, lecz i pozbawiona została zwierząt zaprzęgowych. W związku z tem powstają szkoły, mające na celu przygotowanie mechaników i maszynistów do obsługiwania więcej skomplikowanych maszyn rolniczych, pługów parowych i traktorów.

Przywóz pługów do Turcji w ostatnich dwóch latach, według firm miejscowych, sięga **20 000 sztuk.** Są one prawie wyłącznie pochodzenia **niemieckiego lub czechosłowackiego** i tylko w okolicach Smyrny oraz w miejscowościach okupowanych niedawno przez Greków — pochodzenia greckiego. Firmy zagraniczne, zaopatrujące Turcję w pługi są: Rudolf

Sack, Rudolf Bacher, Manfred Weiss oraz dobrze zainstalowana w Turcji firma węgierska Hofherr-Schrantz. **Pługi stanowią główny przedmiot przywozu w zakresie narzędzi rolniczych** i ze względu na firmy już wprowadzone konkurencja jest znacznie utrudniona.

Siewniki głównie sprowadza się z Niemiec od firmy Eckerta i R. Sacka; rozpowszechnione są także węgierskie — firmy Hofherr-Schrantz. Obecnie największem wzięciem cieszą się siewniki dyskowe o szerokości 2 metrów. Większość typów sprowadzanych poprzednio mierzyły 1,5 i 1,6 metr., jednakże z chwilą, kiedy rolnicy tu i owdzie zaczęli posiłkować się **traktorami**, dwumetrowe siewniki o 20 i 22 dyskach wycieśniają wszystkie inne typy. **Brony konne** są w małem użyciu, głównie z tego powodu, że dla słabych koni jest to ciężar nadmierny. Najwięcej rozpowszechnione są brony dyskowe przysposobione do traktorów; służą one też najczęściej nie jako kultywatory, lecz do siewu ziarna. W roku ubiegłym sprowadzono takich bron około 350 przeważnie z Niemiec, częściowo też z Ameryki. W większych gospodarstwach spotyka się także specjalne kultywatory do zaprzęgu konnego.

Zapotrzebowanie na **kosiarki** jest stosunkowo ograniczone i wyraża się w liczbie około 100 rocznie. Sprowadza się je przeważnie z Ameryki. Niedawno turecki bank rolny zakupił większą ilość kosiarek w Szwecji (około 400) dla potrzeb armji. **Grabie konne** używają często do zbierania zboża w polu. Zapotrzebowanie ich waha się między 50 i 100 na rok. Większość sprowadza się z Ameryki. **Sieczkarnie** są w małem użyciu. Roczna sprzedaż wyraża się w ilości około 100 maszyn i opanowana jest prawie wyłącznie przez firmy niemieckie, które zwalczają konkurencję niskiemi cenami.

Dotychczas w największem użyciu są **żniwiarki** starego typu pochodzenia rosyjskiego. Zostały one wprowadzone jeszcze przed wojną i sądząc z opisu należą do typu t. zw. „łobogrejka", istotnie wynalazku rosyjskiego. Jest to zwykła kosiarka, lecz z pomostem dla zboża, które ręcznie zgarnia się w snopy. W niektórych miejscowościach (Eski-Czechi Polatli Konia) przyzwyczajono się do nich, ponieważ nie wymagają wykwalifikowanej siły roboczej, zawierają mniej części składowych a więc wymagają mniej zapasowych części i mniej remontów, jakkolwiek są mniej wydajne i wymagają większego natężenia pracy. Coraz więcej jednakże rozpowszechniają się żniwiarki udoskonalone typów amerykańskich, zwłaszcza w okręgu Adana i w mniejszym stopniu w okręgu Konia. Według opinji pewnego importera w Konstantynopolu, rynek turecki może wchłonąć rocznie około 400 żniwiarek, w tem 200 typu rosyjskiego i drugie tyle typu amerykańskiego. Przed wprowadzeniem traktorów wiązałki były rzadkością w Turcji. Obecnie, gdy ilość traktorów z roku na rok wzrasta (w roku 1925 sprowadzono ich 750 prawie wyłącznie z Ameryki i tylko 10 procent z Niemiec), powiększa się także zapotrzebowanie na wiązałki. Przywóz ich obliczają na 100 maszyn rocznie. Największe rozpowszechnienie mają one w miejscowościach Brussa, Smyrna, Balikesser i Galipoli.

Obliczają, że w granicach Turcji obecnie czynnych jest około 350 **młockarni rozmaitych typów, z** których conajmniej 80 procent pochodzenia angielskiego. W największem użyciu są one w okręgu w Adana, gdzie znajduje się około 140 maszyn. Reszta przypada na młockarnie amerykańskie oraz węgierskie. Hofherr-Schrantz oraz Kleiten pootwierały swoje filje w Konstantynopolu, wskutek czego zbyt ich maszyn stale wzrasta. Wzrasta także import młockarni amerykańskich. Obecnie roczna sprzedaż młockarni rozmaitych typów wynosi około 50 maszyn; oczekują jednakże w najbliższych latach powiększenia tej liczby.

W ostatnich latach daje się zauważyć znaczne zapotrzebowanie na **wirówki**, które wyraża się w ilości od 400 do 500 sztuk rocznie. Poprzednio Niemcy byli monopolistami na rynku, obecnie zaś Szwedzi opanowali handel wirówkami całkowicie, zwłaszcza marka „Disbolo" jest szeroko rozpowszechniona. Amerykańskie wirówki nie mają zbytu, głównie wskutek wygórowanych cen. Rząd zamierza wprowadzić ustawę, na mocy której ziarno, wypuszczone w obieg handlowy ma być odpowiednio oczyszczone i wysortowane w celu selekcji najlepszego ziarna siewnego. Z tego względu wzmaga się popyt na **młynki do sortowania ziarna i na wialnie,** które głównie dostarczają firmy francuskie i niemieckie.

Firmy amerykańskie sprzedają swe maszyny za gotówkę przy doręczaniu dokumentów ładunkowych w Konstantynopolu. Większość firm europejskich udziela swym przedstawicielom w Turcji pewnych ulg płatniczych. Ulgi te w wielu wypadkach dochodzą do trzechmiesięcznego kredytu. Stan rynku jest tego rodzaju, że możność **udzielania kredytu i sprzedaż na raty jest czynnikiem decydującym w zbycie maszyn,** gdyż rolnicy odczuwają wielki niedostatek inwentarza mechanicznego, jednakże brak środków ogranicza ich zdolność nabywczą. Zarówno Ministerstwo Rolnictwa, jak i Bank Rolny, przychodzą w miarę możności z pomocą rolnikom, wydając im pożyczki, lecz wszystko jest uwarunkowane od urodzajów. **Rolnik turecki jest człowiekiem uczciwym i z zobowiązań swych wywiązuje się dobrze.** Widoki na rozwój rolnictwa, przy obecnych usiłowaniach rządu republikańskiego przedstawiają się jak najpomyślniej.

P.

Wystawa rolniczo-przemysłowa i targi wzorów w Czerniowcach w r. 1926.

W uzupełnieniu całego łańcucha manifestacyj życia produkcyjnego Rumunji i urządzanych w perjodycznych odstępach czasu wystaw i targów w Jassach, Kiszeniowie, Aradzie, Timisoara itd., jak nas informuje Poselstwo Rumuńskie w Warszawie, Wiejska 10, odbędzie się w tym roku w jesieni w sierpniu i wrześniu, wystawa rolniczo-przemysłowa i targi wzorów w Czerniowcach. Protektorat nad wystawą przejął rumuński minister rolnictwa i dóbr państwowych p. Aleksander Constantinescu, a prezydentem komitetu jest minister Bukowiny p. J. Nistor. Pozatem w skład obszernego komitetu generalnego wchodzą przedstawiciele wszystkich gałęzi przemysłowych, własności wielkiej i małej, banków, instytucyj rolniczych, przemysłowych i handlowych, władz itd.

Wystawa i targ wzorów w Czerniowcach mieć będzie poważne znaczenie nietylko dla tamtejszego wewnętrznego życia gospodarczego, lecz zainteresuje niewątpliwie także różne inne państwa, które z rynkiem rumuńskim stoją w stosunkach handlowych. Sądzimy, że i polskie sfery gospodarcze wystawą tą się bliżej zainteresują, w którym to względzie wszelkich szczegółowych informacyj udziela wspomniane wyżej poselstwo Rumuńskie.

Niemiecki kryzys gospodarczy w świetle upadłości.

Stosunki, a raczej zarobki wojenne i inflacyjne stworzyły wielką ilość nowych przedsiębiorstw wytwórczych, pośredniczących i spekulacyjnych, które o normalnej pracy z czasów przedwojennych miały słabe tylko pojęcia. Skoro poczęły wracać warunki normalne, przedsiębiorstwa te zachwiały się a wskutek ostrego wystąpienia kryzysu gospodarczego ostatecznie i same runęły i pociągnęły jeszcze za sobą wiele innych nawet uczciwych i solidnych przedsiębiorców, którzy z temi nowopowstałemi, a opartemi na fikcyjnych tylko wartościach, w ściślejszy sposób byli związani.

Powszechny ten objaw nie ominął i Niemiec. Najlepszym miernikiem konjunktur gospodarczych, handlowych i przemysłowych z ostatnich lat, to wykreślna, wykazująca ilość przedsiębiorstw zbankrutowanych, znajduj. się pod nadzorem sądowym.

Na początku roku 1924 stabilizacja waluty oraz dążność do ograniczania kredytów Banku Rzeszy nagle wstrzymała tendencję zwyżkową gospodarstwa narodowego. Fakt ten wyrzucił na miejscu z naturalnych podstaw egzystencji wiele przedsiębiorstw i wywołał ich upadek. Liczbę bankructw i konkursów zmniejszył chwilowo dopływ pożyczki dawesowej, która umożliwiła Bankowi Rzeszy rozszerzenie akcji kredytowej. Równocześnie nastąpiło powszechne podnoszenie się cen. Napływ kapitałów zagranicznych wywołał przerwę w kryzysie uzdrowotnienia, a ilość upadłości i konkursów aż do połowy roku ubiegłego była stosunkowo małą. W sierpniu upadek koncernu Stinnesa otwarł okres upadków wielkich firm. Równocześnie nastąpił i w Niemczech kryzys wywołany brakiem zaufania, brak kapitałów obrotowych, a wreszcie i masowe bankructwa.

Podpadającem jest to, że bankructwa dotknęły równomiernie przemysł i handel, chociaż z początku upadały raczej firmy handlowe, a upadłości w przemyśle wykazywały aż do sierpnia z. roku nieznaczne wahania. Z wrześniem jednak rozpoczął się gwałtowny wzrost bankructw, tak że w grudniu liczba ich była trzykroć większą aniżeli w styczniu.

Analogiczny jest przebieg nadzorów sądowych w przemyśle i handlu wszelkich branż, nie wyłączając nawet rolnictwa. Oto jak przedstawia się w cyfrach:

a) upadłości w r. 1925

Miesiąc	Banki	Przemysł	Handel	Rolnictwo	Różne	Ogółem
Styczeń	9	249	424	6	108	796
Luty	2	215	397	6	103	723
Marzec	11	229	430	6	100	776
Kwiecień	7	237	345	5	93	687
Maj	8	273	429	11	86	807
Czerwiec	3	262	409	9	83	766
Lipiec	5	291	403	13	85	797
Sierpień	13	265	379	13	81	751
Wrzesień	3	378	424	6	103	914
Październik	8	464	541	22	129	1164
Listopad	11	508	649	28	147	1343
Grudzień	6	654	797	30	173	1660
Razem:	86	4025	5627	155	1291	11184

b) nadzory sądowe w r. 1925

Miesiąc	Banki	Przemysł	Handel	Rolnictwo	Różne	Ogółem
Styczeń	4	123	96	6	27	256
Luty	2	90	102	4	42	240
Marzec	6	184	127	3	39	309
Kwiecień	2	100	102	4	15	223
Maj	1	146	167	2	35	351
Czerwiec	3	143	157	1	24	328
Lipiec	8	154	178	2	33	375
Sierpień	3	180	163	3	30	379
Wrzesień	5	220	183	11	40	459
Październik	4	282	264	19	64	633
Listopad	5	459	396	29	78	967
Grudzień	20	630	572	50	116	1328
Razem:	63	2661	2507	133	544	5908

Grudniowe cyfry nie oznaczają jeszcze najwyższego stadjum upadłości i nadzorów sądowych w Niemczech. Styczeń bowiem b. r. przyniósł 2104 upadłości i 1573 nadzorów sądowych. Z tego widać, że kryzys gospodarczy, kredytowy i zaufania staje się ogólnym kryzysem uzdrowotnienia, który przejść muszą wszystkie państwa, i który od wszystkich wymaga ciężkich i dotkliwych ofiar.

Wasz.

Jak przedstawiał się stan przemysłu metalowego w lutym 1926 r.

Nietylko w Polsce, lecz na całym świecie przemysł metalurgiczny przeżywa obecnie bardzo poważny kryzys. Huty amerykańskie np. pracują tylko w 87 proc. Rynek angielski — po chwilowem ożywieniu, wywołanem dużemi zamówieniami z Egiptu — znów wykazuje brak zainteresowania, dokonywując zakupów tylko w ilościach niezbędnych na potrzeby bieżące. Stosunkowo najmniej jeszcze odbija się kryzys w tym przemyśle na Francji i Belgji, gdzie fabryki zabezpieczone są zamówieniami na kilka miesięcy.

Jeżeli idzie o stan przemysłu metalowego w Polsce, to członkowie Rady Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, zebrani na posiedzeniu w dniu 26 lutego rb., złożyli niżej podane informacje w sprawie warunków pracy oraz stanu zatrudnienia w fabrykach stowarzyszonych.

W niektórych wytwórniach budowy taboru kolejowego rozpoczęto już redukcje ilości robotników, w innych także redukcja rozpocznie się w najbliższym czasie, gdyż dotychczasowe nieznaczne zamówienia pozostają bez zmiany.

W dziale budowy silników spalinowych nic się nie zmieniło, stan jest ciągle zły.

W fabrykach budowy maszyn elektrycznych niema zmiany, wykonuje się dawne zamówienia.

Stan fabryk, produkujących maszyny i narzędzia rolnicze, jest obecnie gorszy, gdyż w fabrykach, dla których rozpoczął się już sezon, niema zapotrzebowania. Klientela tych fabryk prolonguje swoje weksle lub dopuszcza je do protestu, wobec czego wpływy są coraz mniejsze. Eksportuje się niewielkie ilości maszyn do Rumunji i Turcji. Zapowiadający się eksport do Rosji został wstrzymany,

gdyż fabryki nie otrzymują koncesji na dostawę omówionych już zamówień.

W odlewniach warszawskich poczyniono znaczne redukcje ilości robotników, gdyż ilość zamówień zmniejszyła się w porównaniu ze styczniem.

Niektóre odlewnie okręgu Radomsko-Kieleckiego wznawiają pracę na 3 dni w tygodniu w celu dokompletowania swoich asortymentów. Fabryki sprzedają obecnie przeważnie detalicznie za weksle. Zasadniczej poprawy nie odczuwa się. Naogół w lutym ilość weksli protestowanych powiększyła się, a horoskopy na przyszłość są dużo gorsze niż w styczniu, gdyż przemysłowcy zaczynają tracić nadzieję na polepszenie dotychczasowego stanu w przemyśle.

W dziale budowy mostów i konstrukcji stan bez zmiany, gdyż zamówień w dalszym ciągu niema.

Fabryki platerów powiększyły nieznacznie swoją produkcję spodziewając się większego zapotrzebowania w okresie przed świętami Wielkiejnocy.

W fabrykach, produkujących drut miedziany, odczuwa się zmniejszenie zamówień tak rządowych, jak prywatnych, wobec czego przewiduje się w najbliższym czasie redukcję robotników. W przemyśle metalowym okręgu dąbrowskiego stan pozostaje bez zmiany, z wyjątkiem paru fabryk, które uruchomiły ponownie swoje warsztaty. Jedna z nich uczyniła to przy pomocy pożyczki, otrzymanej z funduszu bezrobocia.

S.

Czy nowa fala kryzysu?

Miesiąc luty przyniósł nagłe i niepokojące pogorszenie w ogólnym stanie przemysłu węglowego. W ciągu lutego całkowite wydobycie spadło z 1 777 177 na 1 541 698 tonn, czyli o 235 488 tonn. Przeciętne wydobycie dzienne spadło z 74.049 na 67.030 tonn. Jest to godnem szczególniejszej uwagi, gdyż przy zmniejszonem przeciętnem wydobyciu a utrzymanej bez zmiany załodze, zmniejsza się również wydajność na głowę, a tem samem wzrastają koszta produkcji i ogólna cena węgla. Wszelki zaś wzrost tych kosztów w chwili obecnej utrudnia niezmiernie albo i zupełnie uniemożliwia wszelką dalszą akcję w kierunku zdobycia nowych rynków zbytu celem zwiększenia naszego eksportu, który jest, rzec można, jedynym środkiem do utrzymania produkcji węgla na dotychczasowym poziomie. Rynek krajowy, wobec łagodnej temperatury w lutym, skurczył się nadzwyczajnie. Na samym Górnym Śląsku konsumcja węgla spadła z 455 860 na 381 073 t., t. j. o 74 787 t., w pozostałych zaś dzielnicach Polski z 1 049 679 na 813 813 t., t. j. o 235 866 t., łącznie przeto zużycie w kraju spadło w ciągu jednego miesiąca o 310 653 t. Dostatecznego wytłómaczenia tak wielkiego spadku zużycia węgla nie może nam dać ani mniejsza ilość dni roboczych w lutym, ani koniec sezonu zimowego. Liczba dni roboczych była zresztą w lutym tylko o jeden dzień mniejsza niż w styczniu (24 i 23 dni roboczych), a koniec sezonu zimowego w normalnych warunkach powoduje nieznaczne zaledwie zmniejszenie zużycia. Zamiast bowiem zapotrzebowania węgla na opał domowy, zwiększa się zapotrzebowanie węgla przemysłowego do cegielń, wapienników, fabryk cementu i wszelkich wogóle gałęzi związanych z ruchem budowlanym.

Z tego gwałtownego zmniejszenia się zużycia węgla w kraju w lutym widocznem jest dalsze zmniejszenie siły nabywczej ludności, gdyż mimo mroźnych jeszcze dni w lutym zużycie węgla na opał domowy ustało niemal zupełnie. Widocznem jest także, że i zastój w przemyśle coraz bardziej się zwiększa, a przemysł związany z ruchem budowlanym wobec braku jakichkolwiek widoków na ożywienie się tego ruchu w tegorocznym sezonie na razie ani myśli zaopatrzyć się w węgiel w celu uruchomienia swych zakładów.

Na obniżenie się zbytu węgla wpłynął niewątpliwie także inny jeszcze bardzo ważny moment. Z końcem marca, to jest 31 marca 1926 roku przestaje obowiązywać umowa, która była podstawą Ogólno-Polskiej Konwencji Węglowej. Toczące się zaś rokowania celem przedłużenia jej, chociaż na ogół mają przebieg pomyślny, nie doprowadziły dotąd do konkretnych postanowień. Okoliczność ta zapewne spowodowała handlarzy węgla do wstrzymania się od zakupu węgla we większych partjach, gdyż, na wypadek rozbicia się Ogólno-Polskiej Konwencji Węglowej, łatwo im będzie taniej otrzymać pożądany towar, gdyż poszczególne zagłębia i firmy będą oddawały odbiorcom węgiel po cenach konkurencyjnych.

Jest to jeden więcej dowód, jak niezbędnem i dla egzystencji naszego przemysłu węglowego wprost decydującem jest dalsze istnienie konwencji węglowej, skoro sama możliwość jej rozpadnięcia się powoduje tak katastrofalny spadek zbytu węgla w kraju.

Zdawałoby się, że powołane ad hoc czynniki rządowe — przedewszystkiem dyrekcje kolejowe i zarządy gazowni, powinny w tych właśnie przełomowych miesiącach uzupełniać swoje zapotrzebowania i tak przyczynić się do utrzymania stałej i normalnej produkcji. Tymczasem przeciwnie, na początku marca sytuacja w przemyśle węglowym pogorszyła się jeszcze bardziej i spowodowała konieczność wstawienia kilku „świętówek“ a to z winy Min. Kolei Żelaznych, które przeciągnęło układy o ustalenie ceny za węgiel na marzec do ostatnich dni lutego, skutkiem czego dyspozycje co do wysyłki węgla dla kolei dopiero obecnie nadchodzą, tak iż w pierwszym tygodniu marca kopalnie pozbawione były zupełnie tego największego odbiorcy i nie mają co robić ze znaczną częścią wydobytego węgla, zmuszone były „świętować“, co oczywiście najgorzej odbiło się na robotnikach, pozbawiając ich pracy i zarobku.

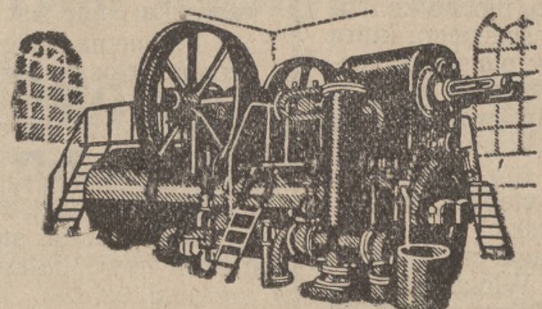
Wobec takich warunków konsumcji węgla na rynku krajowym, przemysł węglowy musi oprzeć się na eksporcie, aby bodaj utrzymać stałą produkcję węgla. Lecz i dziedzina eksportu węgla nie przedstawia się zbyt różowo. W ciągu lutego bowiem ilość wysłanego zagranicę węgla zmniejszyła się z 583 989 na 501 460 tonn, t. j. o 82 529 tonn, czyli prawie o 15 procent. Najsilniejszy spadek wykazuje eksport do najlepszych naszych zagranicznych rynków zbytu t. j. Austrji i Węgier, co tłómaczy się obok końca sezonu zimowego także i zaostrzeniem się kryzysu w tamtejszym przemyśle, będącym głównym odbiorcą naszego węgla.

Podobnie i eksport do Czechosłowacji doznał redukcji. Przyczyną bezpośrednią są tu trudności, stawiane przez władze czechosłowackie przy udzie-

Stacyjne i przewoźne

LOKOMOBILE

na parę przegrzaną i nasyconą

1947

R. WOLF T. A.

MAGDEBURG-BUCKAU

Zastępstwo w Poznaniu: Inż. MARJAN ROWECKI, Plac Wolności 11[I.] - Telefon 40-95

St. Malinowski, Śrem

Fabryka maszyn i wozów - Odlewnia żelaza i spiżu

Założ. w roku 1886 **Telefon nr. 17**

poleca:

wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze, jako specjalność młocarnie szerokomłotne, maneże, wszelkiego rodzaju walce oraz bryczki, wolanty, polowczyki, wozy robocze, karawany, **wozy mieszkalne**, do walcy szosowych i pługów parowych.

Wykonuje się wszelkie odlewy żeliwne i spiżowe według własnych lub nadesłanych modeli.

2003

PŁUGI

parowe Fowlera, pod gwarancją wyremontowane młocarnie parowe i lokomobile, elewatory-śrutowniki, motory benzynowe oraz wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze

3397

JÓZEF KONIECZNY

FABRYKA MASZYN I NARZĘDZI

GNIEZNO

UL. MONIUSZKI NR. 1

1970

Jakò specjalność wyrabiam

parniki do perek syst. „AKRA" całożelazne młocarnie szerokobijące ulepszonej i najnowszej konstrukcji, kieraty i kuźnie polowe

laniu pozwoleń na przywóz węgla z Polski. Wprawdzie traktat handlowy z Czechosłowacją przewiduje eksport 53 000 tonn węgla na miesiąc. Ale traktat dotychczas przez rząd czeski nie został ratyfikowany, mimo że Polska uczyniła to już dnia 23 kwietnia 1925 roku. Jestto objaw bardzo uderzający, że rząd czechosłowacki okazuje większą przychylność względem niemieckiego przemysłu węglowego, aniżeli względem polskiego. Dowodem tego, że przemysł węglowy niem. G. Śląska wywiózł w lutym br. do Czechosłowacji około 70 000 tonn wobec naszych 36 000 tonn węgla. Uwidocznia się tu mocno konkurencja węgla niemieckiego — górnośląskiego, która z dniem każdym na terenie rynków państw sukcesyjnych, może stać się coraz groźniejszą.

A jak przedstawia się eksport węgla do innych krajów naprzykład do Italji i krajów bałtyckich i skandynawskich?

Eksport do Włoch nie rokuje wielkich nadziei, gdyż zawarta z zarządem kolei włoskich umowa na dostawę 250 000 tonn węgla w ciągu całego roku 1926 daje nam możność wysłania do Włoch zaledwie około 20 000 tonn miesięcznie, a zdobycie wolnego rynku włoskiego wobec ogromnych kosztów przewozu i konkurencji węgla angielskiego jest bardzo utrudnione.

Niemniej dotkliwie odczuwać się daje współzawodnictwo angielskiego węgla na rynkach państw skandynawskich i bałtyckich. Jak ciężką walkę toczyć musimy na tem polu, świadczy fakt, że rząd angielski tylko w związku z powyższym eksportem wydał na zapomogi konkurencyjne dotychczas już przeszło 20 miljonów funtów szterlingów. Czy i jak długo polski przemysł węglowy wytrzyma taką konkurencję jest rzeczą bardzo wątpliwą.

Pewne nadzieje budzi fakt, że wysłano, jak wiadomości głoszą, dwa próbne wagony węgla do Rosji dla floty kronsztadzkiej i okręgu leningrodzkiego. Są to jednakże tylko nadzieje, które nie powinny zamykać oczu na rzeczywistość stanu nikomu, a tem mniej czynnikom rządowym i odpowiedzialnym, aby nieodkładały akcji zapobiegawczej na ostatnią chwilę, ale zawczasu starały się zaradzić nawet samej groźbie nowej katastrofy w przemyśle węglowym.

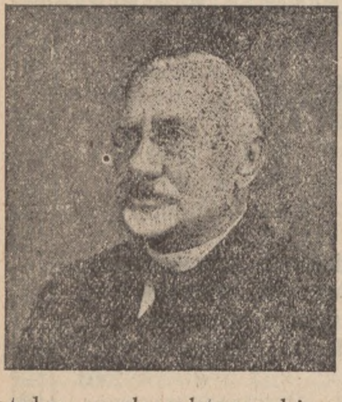
H. G.

✝

Władysław Ambrożewicz.

Wybitny przemysłowiec polski oraz założyciel odlewni żelaza tegoż imienia, zmarł w Warszawie 15 lutego bieżącego roku, pozostawiając po sobie powszechny żal i smutek.

Ś. p. Władysław Ambrożewicz urodził się w Choroszczy 1849 roku. Ukończywszy studja techniczne, wstąpił na praktykę odlewniczą do fabryki firmy Meyer i Nitner w Białymstoku, a następnie udał się na dalszą naukę zawodowo praktyczną do Czech i Niemiec. Po powrocie do Warszawy pracował w firmach „K. Rudzki i S-ka", oraz „Scholtze i Repphan".

W r. 1874 wstąpił do odlewni „Święcicki i Wieczorek" w Białymstoku, w charakterze kierownika zakładu, a w roku 1880 objął takież samo stanowisko w fabryce Orthwein i Karasiński, pozostając na nim aż do roku 1904.

Tu znalazł sposobność do rozwinięcia niepospolitej swej wiedzy fachowej i zmysłu organizacyjnego. W tym też okresie wybija się jako specjalista zawodowiec, dwukrotnie odznaczony dla swej dzielności fachowej.

W roku 1904 zakłada na własną rękę i pod własnym nazwiskiem odlewnię w Warszawie; w 1909 puszcza w ruch od dłuższego czasu nieczynne zakłady górnicze „Bliżyn", a 1912 roku buduje nową odlewnię, którą wyposaża w najnowsze urządzenia techniczne, nadając jej równocześnie charakter odlewni wielkiej. Wojna przycięła nieco skrzydeł zakładom ś. p. Ambrożewicza, tak że musiał zlikwidować zakłady „Bliżyn". Ale wytrawny fachowiec i pracownik niezrażony, po wojnie, w poczuciu, że pracuje dla wolnej Polski, zabrał się z tem większą energją do dalszej pracy. Wkrótce zakres jego działalności okazał się dla niego znowu za szczupły, to też w roku 1925 nabywa większą część akcji Warszawskiej Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza „Metallum", obejmując w niej naczelne kierownictwo jako prezes zarządu.

Owocna wprawdzie, ale wyczerpująca praca na tem stanowisku poderwała zdrowie wiekowego już prezesa, który też niebawem legł na stanowisku, i dopiero z chwilą śmierci opuścił pole pracy dla kraju i ludu polskiego.

Chociaż praca zawodowa ś. p. Władysława Ambrożewicza wyczerpywała zupełnie jego siły i czas, mimoto udzielał on się bardzo chętnie pracy społecznej i organizacyjnej. Specjalnym terenem jego działania było Zgromadzenie Mistrzów Odlewniczych, którego aż do końca życia był Starszym i kierownikiem. Na tem stanowisku pracował usilnie nad wychowaniem niezliczonych zastępów doskonale wykwalifikowanych pracowników przemysłu odlewniczego.

W roku 1906 widzimy go wśród założycieli Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłu Metalowego Królestwa Polskiego, które z czasem przekształciło się na Polski Związek Metalowców, obejmujący całą Polskę.

Pogrzeb ś. p. Władysława Ambrożewicza stał się prawdziwą manifestacją czci i poważania dla tego pioniera polskiego przemysłu metalowego. Oby wśród naszych przemysłowców i pracowników metalowców znalazło się jaknajwięcej takich co nie tylko opłakują zgon ś. p. Ambrożewicza, ale naśladować Go będą w jego szlachetności ducha i pracy dla dobra społeczeństwa i ojczyzny.

Leon Czarliński, Tow. Akc.

Fabryka maszyn rolniczych
odlewnia żelaza i spiżu

Ostrów-Krępa (Poznańskie)

Adres telegr.: Leon Czarliński, Ostrówpozn. — Telefon Ostrów nr. 1

Wyrabiamy: młocarnie motorowe (własnego systemu), młocarnie szerokomłotne typu „Walbeth" całożelazne na łożach kulkowych, młocarnie kolcowe na łożach kulkowych do manełowego i ręcznego zapędu, maneże (kieraty) pałąkowe, talerzowe typu „Beermanna", sieczkarnie do parowego zapędu (na wózku transportowym), sieczkarnie do maneżowego i ręcznego zapędu, walce pierścieniowe, gładkie, „Campella", „Cambridga",

Polecamy: wszelkiego rodzaju maszyny rolnicze i przemysłowe po przystępnych cenach. — Odlewnia nasza wykonuje odlewy według własnych i nadesłanych modeli.

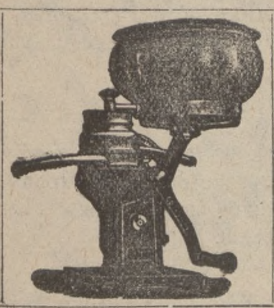
3408 2005

Wielkie warsztaty reperacyjne wszelkiego rodzaju maszyn rolniczych i przemysłowych

---

UNION

35—750 litrowe nowoczesnej konstrukcji talerzowej, z pionowym wolnym biegiem kulkowym, eleganckiej budowy, emaljowane, ciemnoczarnej barwy

Wirówki do mleka

dostarcza wprost z kraj. składnic wysyłkowych

Erwin Uthke

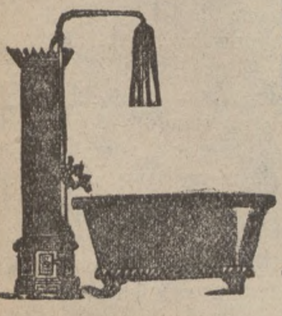
Gdańsk

Boettchergasse 23-27 Tel. 7788.

2544

A. STANEK

FABRYKA WANIEN I PIECY KĄPIELOWYCH

ORAZ WSZELKICH WYROBÓW BLASZANYCH

POZNAŃ

Małe Garbary 7a

Telefon 33-50 Zał. w r. 1906.

1766

Gdańska Fabryka Akumulatorów

„DAFA"

Wilhelm Drenker sen.

Gdańsk-Wrzeszcz, Mirchauer Weg 83—40. Tel. 41976.

(przeszło 30-letnich doświadczeń). 2189

Resory do powozów

w wszelkich rozmiarach lub podług nadesłanych wzorów poleca 2353

Wytwórnia resorów P. MARCINIAK, Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

Zakład Wyrobów Drucianych

MICHAŁ RUS, Zadziele-Żywiec

Poleca solidnego wykonania sprzęty kuchenne i przybory dla gospodarstwa domowego z drutu, cynowane oraz druciane siatki tkane i plecione, materace do łóżek, wycieraczki do butów i wszelkie w zakres wchodzące wyroby druciane. 2545

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty, siatki do ogrodzeń, drut żelazny ocynkowany i nieocynk. 2221

gwoździe:

Włocławska Fabryka Drutu dawn. **C. Klauke**

Sp. Akc. w Włocławku.

Wiadomości z branży.

Nowe ulgi celne.

„Dziennik Ustaw“ nr. 23 z dnia 9 marca r. b., donosi co następuje: Przy przywozie maszyn i aparatów, nie wyrabianych w kraju, o ile stanowią część składową sprowadzanych do polskiego obszaru celnego kompletnych urządzeń oddziałów zakładów przemysłowych, bądź dla nowopowstających zakładów, bądź też w celu organizowania nowych działów produkcji lub w celu modernizacji istniejących — może być stosowane cło ulgowe, wynoszące 10 procent stawek autonomicznych. Minister Skarbu po porozumieniu się z Ministrem Przemysłu i Handlu orzeka, które maszyny i aparaty odpowiadają wymogom niniejszego zarządzenia. Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 9 b. m.

Akcje śląskich cynkowni w Lipinach na giełdzie paryskiej.

Pod wpływem korzystnych wyników roku sprawozdawczego akcje te na giełdzie paryskiej zyskały bardzo znacznie na kursie. Prasa francuska podkreśla, że Tow. śląskich cynkowni w Lipinach poza produkcją cynku i kwasu siarczanego posiada również bogate kopalnie węgla. Przewiduje się pomyślny rozwój towarzystwa, licząc, że projektowana budowa huty dla produkcji cynku elektrolitycznego, o czem ostatnio donosiliśmy, wydatnie wzmoże dochody.

Wspólne biuro sprzedaży polskich fabryk śrub.

Według informacji tygodnika „Przemysł Metalowy“ niżej wymienione fabryki, założyły od dnia 1 marca r. b. wspólne biuro sprzedaży swych wyrobów śrubowych pod firmą: „Zjednoczone Polskie Fabryki Śrub, Sp. z o. o.“, w Bielsku (Śląsk), ul. Inwalidzka 2. Rada Nadzorcza nowej spółki ukonstytuowała się w dniu 3 marca r. b., wybierając na swego prezesa inż. St. J. Okolskiego, wiceprezesa Rady P. Z. P. M. Spółka składa się w chwili obecnej z ośmiu następujących firm: „Bartelmuss i Suchy“ — Bielsko; — „Brevillier et S-ka i A. Urban et Synowie“ — Ustroń; „Fitznerowska Fabryka śrub i nitów“ — Siemianowice; „Towarz. Zakładów Metalowych B. Hantke“ — Warszawa; „Modrzejowskie Zakłady Górniczo-hutnicze S. A.“, — Sosnowice; „Th. Pollak i Syn“ — Biała; „Bracia Szajn S. A.“ — Będzin; „J. Wolanowski S. A.“ — Warszawa. Spodziewane jest przystąpienie do spółki dalszych udziałowców.

Pierwsza polska fabryka samochodów „Ursus“.

Jak donosi prasa stołeczna, w fabryce samochodów Tow. akc. „Ursus“ w Czechowicach pod Warszawą kończy się obecnie montowanie odlewni. Zamówione roku ub. w Anglji i Ameryce obrabiarki, stanowiące ostatni wyraz techniki, bądź to już nadeszły, bądź też znajdują się już w Gdańsku. Montowanie obrabiarek potrwa szereg tygodni. Fabryka rozpocznie swą pracę z dniem 1 czerwca r. b., dając początkowo pracę 500 robotnikom. Wyrabiać się będzie narazie jedynie samochody ciężarowe, a to półtora i trzy tonnowe. Dotychczasowa ilość zamówień zapewnia towarzystwu utrzymanie fabryki w ruchu przez jeden rok.

Stagnacja w światowym przemyśle metalurgicznym.

Z danych statystycznych za miesiąc styczeń wynika, że na rynku światowym żelaza i stali sytuacja się pogarsza. Oczekiwane jest na rynku europejskim dalsze obniżenie cen, zwłaszcza w krajach o walucie ustalonej. Wpływa na to głównie spodziewana w najbliższej przyszłości zwyżka cen węgla. Ruch robotniczy w Anglji częściowo wpłynie na zwiększenie cen węgla. Poza sytuacją Anglji kłopoty inflacyjne Francji i trudności w przemyśle oraz kryzys w Niemczech wpływają również deprymująco na przemysł metalurgiczny, który nie udziela już długoterminowych kredytów i zawiera b. ostrożnie transakcje, obawiając się w najbliższej przyszłości daleko idących zmian kalkulacyjnych.

Międzynarodowy syndykat szyn kolejowych.

Onegdaj odbyła się w Paryżu narada między przemysłowcami Francji, Belgji, Luksemburgu, Niemiec i Anglji w sprawie powołania do życia międzynarodow. syndykatu szyn kolejowych, który istniał przed wojną i był znany pod nazwą „Irma“ (International Railsway's Merchant Association).

Nowy model drutu kolczastego.

Drut kolczasty jest obecnie poważnym artykułem wywozu zamorskiego. Ażeby jednak nie naśladować konkurencji wyrabiają ten drut z obręczy czyli cieńkich szyn obrączkowych, na których specjalną maszyną wycinają kolce.

Drut ten nadaje się także do opakowywania ciężkich skrzyń. Nawijane na duże krążki, kolce te nie zajmują osobnego miejsca i przy odwijaniu, kolce się same prostują i jako takie służą celową ochroną. **St. Kr.**

Z przemysłu węglowego w Anglji.

Jak donosi Ajencja Wschodnia, rząd angielski w dalszym ciągu subsydjuje wszystkie kopalnie węgla, aby umożliwić im konkurencję na rynku zagranicznym. Subsydjum, udzielone kopalniom węgla przez rząd angielski, wynosiło do końca stycznia r. b. 15 140 000 funt. szterl., z czego na styczeń przypada 2 940 000 funt. szterl. Po ukończeniu strajku antracytowego w Ameryce, nowe transakcje na węgiel angielski spadły do minimum. Kopalnie realizują dzisiaj przeważnie dawne zamówienia.

Międzynarodowy kongres inżynierski w Warszawie.

Trzeci Międzynarodowy Kongres inżynierów doradców, odbędzie się w tym roku w Warszawie, w dniach od 13-go do 16-go maja. Zapisy uczestników przyjmuje kancelarja Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3—5.

Targ Międzynarodowy w Poznaniu.

Doroczny Międzynarodowy Targ w Poznaniu odbędzie się w czasie od 2 do 9 maja 1926 roku.

Cło ochronne od naczyń emaljowanych w Anglji.

Związek angielskich fabryk wyrobów emaljowanych żąda nałożenia cła ochronnego w wysokości £ 17 od tonny czyli 28 procent od wartości. Jako powód podają zalew rynków angielskich przez fabryki niemieckie. **St. Kr.**

Wystawa rolnicza w Tyflisie.

W miesiącu kwietniu r. b. otwarta zostanie w Tyflisie wystawa artykułów, mających związek z rolnictwem na Kaukazie. Patronat nad działem przemysłu polskiego na wspomnianej wystawie objęła Izba Handlowa Polsko-Rosyjska. Tyflis przed wojną i obecnie jest bardzo ważnym centrem handlowym i dla kraju Kaukaskiego i dla tak zwanego kraju Zakaukaskiego. Rząd Z. S. S. R. udzieli zniżki kosztów przewozu i zwolni od cła eksponaty, przeznaczone dla tej wystawy. Ministerstwo Przemysłu i Handlu zdecydowało się również stosować rozmaite ulgi, celem zachęcenia naszych przemysłowców do przyjęcia udziału w tej wystawie. W najbliższych dniach ogłoszone będą szczegóły i spis artykułów, dopuszczonych na wystawę. Przy pobieżnem nawet zaznajomieniu się ze spisem eksponatów, dopuszczonych na wystawę w Tyflisie, odnosi się wrażenie, że przemysł nasz w wielu gałęziach mógłby być poważnie reprezentowany obok przemysłu naszych zachodnich sąsiadów, którzy, bez wątpienia, nie zaniedbają sposobności zainteresowania tego ciekawego rynku swoją produkcją.

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

7500 śrub do polnych kolejek 12×60 m/m
100 kg stalowej taśmy (polerowanej) 11×1,45 m/m
Kilka mało używanych tokarek 2609
poleca tanio:
Stefan Cichocki, Toruń, Tel. 374
Specjalny skład narzędzi i maszyn.

Do sprzedania
1 prądnica elektryczna
220 wolt prądu stałego 4-o biegunowa obrotów minut. do 800 mocy do 40 kilowatów z normalnem kołem pasowem, szynami regulacyjnemi i opornikiem, mało używana w dobrym stanie firmy Siemens 2610
S. OŹMINKOWSKI BIURO ELEKTROTECHNICZNE, Włocławek, N. Rynek 6, tel. 114

Drzewo papierowe
suche. białe i półobrane, metr długości, z pierwszej ręki albo wprost od producenta poszukiwane **w wielkiej ilości** za gotówkę 790
Odstawa przez ZBĄSZYŃ. Oferty
Meissner & Hohmann, G. m. b. H.
Triptis i. Thüringen (Niemcy).

Motor ropowy
16 koni (Deutz) 2½ używany, dobrze utrzymany jest do sprzedania. **Mustol, Młyn Żytna** Górny Śląsk. 793

Gmina kościoła ewangelickiego sprzeda
1 dzwon mosiężny 795
(ton fis), średnica 51 ctm., waga około 2 ctr. Zgłoszenia z podaniem ceny do **Ewang. Probostwa Osie** (Pomorze).

Schody żelazne okrągłe, 180 cm. średnicy, 330 wysokie, prawie nowe do sprzedania. Wiadomość: **B. Hamerschlag, Wadowice** 792

Mechaniczna fabryka kafli i doniczek
będąca w ruchu jest do **wydzierżawienia** lub **sprzedania** w dużem mieście przemysłowem przy spławnej rzece i kolei w najbogatszej okolicy kraju. Wiadomość: 797
Warszawa, Lwowska 11, adwokat Roman Polkowski
Telefon 515-51: od 5—7 wieczorem.

Baczność! Sprzedam prawie nowy **Baczność!**
AUTO-OMNIBUS 18—20 osobowy, marki Packera, 6 cylindrowy, 45 P S Wiadomość: w **„Hotelu pod Pocztą", Grudziądz, ul. Mickiewicza 26.** Cena i wpłata podług ugody. 798

Statek motorowy 65 HP. 800
tanio do sprzedania. Wiadomość: **Syndykat Plantatorów Chmielu, Warszawa, Bodu-na 2 m. 1, tel. 61-20.**

Narzędzia dla złotników
sprzeda **M. Kolodzinska, Bydgoszcz, Ustronie 11, I piętro.** 789

Do sprzedania:
2 maszyny do wyrobu siatek drucianych o czworokątnem oczku
3 beczki do gnojówki z podwoziem, o pojemności 700 litrów. 791
Partja pomp podwórzowych.
50 kuto-żelaznych kół do taczek.
Binkowski, Solec Kuj.

KUPNA

2612 **Poszukuję kupna** dobrze utrzymanej
tokarni żelaza
Oferty z podaniem długości i wysokości toku oraz wpłębienia uprasza **Paweł Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23.**

Poszukuje się kupna używanej 794
maszyny do rozrzucania nawozu
szer. 4 mtr. z łańcuchem. **Wegner, Bartlewo, pow. Kornatowo. Telef. Kornatowo Nr. 7.**

796 **KOCIOŁ PAROWY** Lankaszyrski 70—80 mtr. powierzchni ogrzewalnej osiem atmosfer, potrzebny. Oferty: **„Ciśnienie", Warszawa, „Kurjer Warszawski", Krak. Przedmieście 40.**

Motor ropny, benzynowy lub naftowy
przenośny, około 25 P. S., poszukiwany. Oferty z dokładnemi danemi (siła, ilość obrotów, średnica tarczy i t. d. do **Polskich Zakładów Impregnacyjnych, Sp. Akc., Warszawa, ul. Wiejska 16.**

Poszukuje się kupna **PIŁY TAŚMOWEJ**
700—800 średnicy krążków, ewentualnie z elektrycznym motorem 4—6 P. S. na prąd stały. **Bracia Friedrich, Tczew,** Fabryka Mebli. 807

DĄB
783
od 40 cm. śr. i od 2 m. dług. wzwyż poszukuje stale na eksport i proszę o oferty. St. M. Sawicki, Gdańsk, Vorst Graben 10 E. Tel. 8044.

Płyty akumulatorowe i szlam kupuje
Bielawski, Poznań, Bukowska 33. Tel. 6418.

Poszukuje się używanej, lecz w dobrym, gwarantowanym do użytku stanie, 3 nożowej
HEBLARKI 1207
do heblowania i szpuntowania. **Tartak Ludwikowo, Mosina.**

DOBROJEWO poszukuje
12 klm kolejki polnej
do wożenia drzewa (poczta Ostroróg, Telef. Nr. 1). Prosimy o podanie ceny za bieżący metr. 1210

Kupię używany samochód
najchętniej „Ford". Oferty **Fr. Szydłowski, Wągrówiec,** ul Pocztowa. 1212

Kupimy rezerwoar (basen) 1214
żelazny, używany, w dobrym stanie, o pojemności 1000—1500 lir. oraz **CYSTERNĘ** do zaprzęgu konnego. **Czubek i Ska,**

Suchy torf i trociny kupuje
G. Habermann, Bydgoszcz, Unji Lubelskiej 9—11. 780

Poszukuje się kupna **SZAFY ŻELAZNEJ** (używanej) średniej wielkości, dla celów restauracyjnych. Zgł. z podaniem opisów i wielkości oraz ceny uprasza **G. Schütz, browar Zbąszyń.** 782

Używaną transmisję 781
60—65 mm. ewent. bez kół 5.50 mtr długą tokarkę 1 150 mtr Stauchmaszynę, dymak kowalski kupi **Fr. Balcerski Wąbrzeźno**

Dział budowlany i drzewny

Nasz eksport drzewny a rynek angielski.

Dopiero z początkiem bieżącego miesiąca ożywił się nieco ruch w polskim przemyśle drzewnym. Spowodowane zostało to głównie zwiększonem zapotrzebowaniem zagranicy na drzewo polskie. Ostatnio nawet firmy węgierskie zwróciły się do Izby Handlowej Polsko - Węgierskiej z prośbą o dostarczenie adresów eksporterów drzewa polskiego. Powinnością eksportera polskiego jest zatem umieć opanować otwarte coraz nowe rynki zbytu.

To też w chwili obecnej, kiedy przedewszystkiem na rynku angielskim wzmaga się współzawodnictwo importerów drzewnych szeregu krajów, a ceny szybko się zmieniają, staje się nakazem chwili tworzenie na rynku londyńskim **przedstawicielstw** naszych eksporterów drzewnych.

Od kilku lat zysk, czy też strata na rynku londyńskim zawisła jest w przeważnej mierze nie od obrotności w przeprowadzeniu transakcyj, czy od sprzedaży po najwyższych cenach dnia, lecz raczej od oceny, jaki czas jest odpowiedniejszy dla sprzedaży.

Pobyt w Londynie, trzymanie ręki na pulsie obrotów, możność zdobywania najświeższych wiadomości i bezpośredni kontakt z odbiorcami — stanowią niezaprzeczone plusy. Gdy rynek jest nieregularny — nadarza się sposobność obserwowania zmian tendencji, gdy rynek jest spokojny — nadarza się sposobność studjowania wymagań odbiorców.

Niestety, stwierdzić musimy, że u nas zbyt wiele robi się za pośrednictwem Gdańska i Niemiec, za co trzeba dużo płacić. Bezpośrednie stosunki z rynkiem londyńskim, z którego możnaby obserwować i rynki sąsiednie, mogą naszemu eksportowi drzewnemu przynieść wielkie plusy, wzmagając wielkość zysków oraz zmniejszając wysokość ewentualnych strat. Pośrednio przyczyniłoby się to u nas do ożywienia handlu drzewnego.

Ate.

W sprawie eksploatacji Puszczy Białowieskiej.

Dnia 17-go kwietnia 1924 r. Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zawarł z Konsorcjum angielskiem „The Century Trust" dwie umowy — jedną na eksploatację zrębów etatowych i użytkowych ubocznych w lasach Puszczy Białowieskiej, drugą w lasach, położonych w Grodzieńszczyźnie, przeważnie w dorzeczu Niemna. Ogólna ilość drzewa, przypadająca do eksploatacji z tytułu obydwóch umów, wynosi około 720.000 m^3 rocznie. Okres trwania umowy dziesięcioletni. Za drzewo nabywca płaci stosownie do rodzaju, sortymentu i wymiaru ceny jednostkowe w walucie angielskiej. W myśl umowy ceny miały podlegać co trzy lata rewizji

Konsorcjum „The Century Trust" w listopadzie 1924 r. przelało wszystkie swe prawa i obowiązki wynikające z obu zawartych umów na Spółkę „The Century European Timber Corporation Ltd.", która to Spółka rozpoczęła w sezonie 1924—25 eksploatację przekazanych jej cięć, za które w myśl umowy opłaciła Skarbowi Państwa całkowitą należność. — **Spółka nie zdołała w pierwszym sezonie całkowicie wyeksploatować przekazanych jej cięć.** Jednocześny zaś spadek cen za drzewo na rynku angielskim w b. znacznym stopniu pogorszył sytuację finansową Spółki. Ostatecznie Spółka zaczęła zalegać z wypłacaniem rat do Skarbu Państwa

W obecnej chwili grupa kapitalistów angielskich, na której czele stoi kupiec angielski Theniers, wyraziła swój akces na przystąpienie do Spółki z pewnym kapitałem pod warunkiem wprowadzenia zmian w umowach zarówno natury finansowej, jak i gospodarczej. Żądania Spółki, dotyczące: 1) zbonifikowania Spółce **rzekomo** przez nią poniesionych w roku ubiegłym strat w wysokości Ł. 35.000, 2) udzielenie Spółce poza obniżeniem ceny za drzewo 1925—26 r. dalszej zniżki należności za to drzewo o 1/6 całej należności, 3) przedłużenia o cztery lata terminu wykonania umów — **zostały przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych odrzucone.** **Inne,** wysuwane przez firmę warunki zostały poddane rozważaniu Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów, który, na wniosek Ministra Rolnictwa poczynił w umowie zmiany całkowicie zabezpieczające interes Skarbu Państwa i jednocześnie dające możność firmie dalszego i intensywnego prowadzenia eksploatacji. Pomimo tak znacznych ulg, Spółka nie wznowiła dotychczas robót eksploatacyjnych w Puszczy Białowieskiej.

A. W.

Wywóz drzewa z Rosji.

Według danych urzędowych, eksport drzewa zagranice za czas od roku 1922-23 aż do roku operacyjnego 1924-25 włącznie, przedstawia się następująco:

Lata	Milj. metr.^{3}	Milj. rubli
1922-23	0,75	33,5
1923-24	3,58	63,9
1924-25	3,75	66,0

Eksport drzewa w roku 1924-25 wyniósł 47 procent eksportu przedwojennego. Udział w eksporcie zeszłorocznym przemysłu drzewnego wynosi 60 procent, handlu zaś państwowego i towarzystw mieszanych — 40 procent.

Znaczenie poszczególnych organizacyj eksportu leśnego uwydatnia się w tabeli następującej:

	Miljony rb.	w proc.
Siewieroles	24,0	36
Arkos	5,5	8
Dalles, Siewzaples	5,5	8
Inne	31,0	47
	66,0	100-proc.

Charakterystyczną cechą całego eksportu leśnego w ubiegłym roku gospodarczym było powiększenie liczby krajów, do których drzewo zostało wywiezione: podczas gdy w 1922-23 roku zagraniczny handel drzewem Z. S. S. R. ograniczył się do 8 państw, w 1924-25 roku drzewo było wywiezione przez S. S. S. R. do 24 państw. Na rok bieżący coprawda liczy się na częściowy spadek wywozu, ponieważ z jednej strony zwiększył się popyt krajowy na drzewo, z drugiej zaś strony dlatego, że panuje przypuszczenie, iż wywóz drzewa dla Rosji nie opłaca się.

O uruchomienie akcji budowlanej.

Program robót budowlanych, mający zatrudnić poważną liczbę bezrobotnych, opracowany jest przez Ministerstwo Robót Publicznych. Przedewszyst-

kiem zamierzone jest ze względu na trudne położenie finansowe państwa — wykończenie rozpoczętych budowli zarówno państwowych jak i prywatnych.

Rozdział kredytów nastąpi równomiernie między te miejscowości, w których klęska bezrobocia najbardziej daje się odczuwać, w szczególności w wielkich ośrodkach przemysłowych.

Istnieje możliwość przyciągnięcia kapitału zagranicznego. Ministerstwo Skarbu jest w posiadaniu oferty włoskiej firmy, która przeprowadzała odbudowę zniszczonych przez wojnę terenów Francji. — W myśl tej oferty państwo sporządza kosztorys robót oraz przeprowadza kontrolę, firma zaś zastrzega sobe 15 proc. zysku. Cały kapitał, włożony w budowle, ma zostać spłacony w terminie 20 lat. Oprocentowanie ma wynosić 8 proc.

Roboty inwestycyjne w miastach Polski.

Wskutek uzyskanych przez poszczególne miasta kredytów na roboty miejskie, posuwają się raźnie prace w Lublinie, Radomiu, Piotrkowie i Częstochowie. W miastach tych prowadzone są roboty kanalizacyjne i wodociągowe, a w Radomiu i Piotrkowie pozatem przewidziana jest budowa rzeźni i hal rynkowych. W ciągu 1926 r. prace te mają być wykończone.

Z rynku materjałów budowlanych i drzewa

MATERJAŁY BUDOWLANE.

Kraków, 15. 3. (A. W.). Ceny za 1000 sztuk loco cegielnia. Cegła maszynowa 65—70 zł, — pustaki 90—100, — piecowa 65—70, — podwójnie prasowana 70—80, dachówka walcówka 150, dachówka gąsiory za sztukę 60 gr., wapno murarskie 330—350 za 10 tonn, — handlarskie 356, gips murarski za 10 tonn 460, — sztukatorski 580, — modelarski 1.200 zł., — alabastrowy 1.600—2.500, ter preparowany za 100 kg. 18—22.50 zł., cement za beczkę 7.50 zł., papa Nr. 80 — 150 zł. 605—980, maty trzcinowe 12 gr.—20 gr. za m^2, kredy zagraniczne 18 zł. za 100 kg., biel cynkowa 23 dol. za 100 kg., glinka malarska zagraniczna 2—2$^1/_2$ dol. żelazo betonowe 32 gr. za kg., — handlowe 32 gr. za kg. asfalt naturalny 35 gr za kg., szkło okienne fr. szwajcarskie 2.70 za m^2. blacha cynkowa 25 centów amerykańskich za kg., gwoździe 48 gr. za kg. i wzwyż. Tendencja bez zmiany, mały ruch.

DRZEWO.

Bydgoszcz, 15. 3. (A. W.). Urzędowa Ceduła Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy z dn. 11. bm.: płacono za angielskie bale świerkowe i jodłowe u/s, bez IV klasy, dług. od 9/10", przec. 16/17" 552.50 zł za standard, takie same sosnowe 333.90 zł. za standard, IV klasa 259.70 zł za standard, sleepry 50/30/20 11.56 zł za szt. kopalniaki sosnowe 2$^1/_2$" — 6$^1/_2$" × 6$^1/_2$' i 3" — 8" × 9' zupełnie zdrowe 22.20 zł. za m^3, wszystko franco wagon Gdańsk; za stemple kopalniane sosn. świerk., jodł. średn. 0.8—16 cm dla Zagłębia Ruhry, płacono franco wagon kopalnia 43.50 zł za m^3, bukowe bale grub. 52 do 110 mm, tarte z kloców średn. 30—70 cm jesiennego i zimowego tarcia ofiarowano po 60 zł. franco wagon w Małopolsce Wschodn. W poszukiwaniu: Jesionowe deski 1", 5/4", 6/4", zupełnie suche, stolarskie, bukowy materjał tarty grub. 30, 50, 60 mm. suchy, dębowe podkłady pruskiego typu 260×16×26×16 cm., świerkowe kloce odziomkowe świeżego cięcia, średn. 25/40 cm., dług. według listy kupującego na eksport, brzozowe kloce odziomkowe świeżego cięcia, średn. w czubie od 22 cm wzwyż, dług. od 3 m. wzwyż, na eksport, bukowe kloce odziomkowe świeżego cięcia, średn. w czubie od 30 cm. wzwyż, dług. od 3 m. wzwyż na eksport, dębowe deski i brusy równolegle obrzynane, według specyfikacji kupującego na eksport. W zaofiarowaniu: Sosnowe bale angielskie na zamówienie.

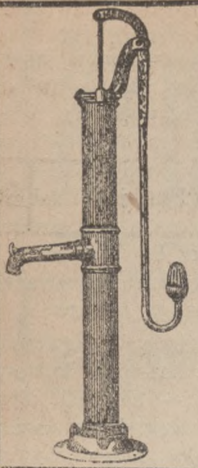
Przetargi i licytacje

— **Przetarg na dostawę liczników energji elektrycznej.** 1-sze Okręgowe Szefostwo Budownictwa w Warszawie ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę liczników energji elektrycznej na prąd stały i zmienny na dzień 22-go marca 1926 r. Suma zakupu wyniesie około 15 tysięcy złotych. Oferty należy składać do **dnia 22 marca r. b.** do godziny 12-ej w kancelarji I Okręgowego Szefostwa Budownictwa w Warszawie (Przejazd 15), gdzie będą udzielane informacje i wydawane ogólne warunki, które muszą być podpisane i dołączone do oferty. Wadjum w wysokości 500 złotych należy składać w gotówce lub w papierach państwowych w Kasie Skarbowej do depozytu Szef. Budownictwa OK. I.

— **Dostawa artykułów telefonicznych i telegraficznych.** Departament V Wojsk Techn. Ministerstwa Spraw Wojskowych, Wydział Wojsk. Łączności, Warszawa, ul. Nowowiejska 3—5 (pokój 410) zamierza oddać w drodze przetargu nieograniczonego dostawę następujących artykułów: zwijaków telefonicznych, bębnów telefonicznych i telegraficznych, drutu żel. ocynk. 3 mm., 2 mm. i 1,5 mm., haków do izolatorów typ III., tarcz sygnalizacyjnych i płacht tożsamości, kabli wprowadzających w ołowiu 200, 100, 60, 50, 40, 20, 10 i 4 żyłowych. Otwarcie ofert nastąpi dnia **31 marca 1926 r.** o godz. 10-ej, do którego to terminu należy składać oferty w 2 egzemplarzach w zalakowanych kopertach, pod wyżej wskazanym adresem. Zaoferowane przedmioty muszą ściśle odpowiadać warunkom techniczno-wojskowym. Warunki techniczne, szczegółowe warunki obowiązujące dostawców przy składaniu ofert oraz ilościowy wykaz artykułów są wyłożone do wglądu codziennie od godz. 9-ej do 10-ej oprócz niedziel i świąt.

— **Sprzedaż rozmaitych odpadków.** Komenda Oficerskiej Szkoły Lotnictwa w Grudziądzu ogłasza przetarg na sprzedaż łomu, odpadków aluminjum, duraluminjum, mosiądzu, miedzi, żelaza i stali, odpadków gum, (opony i dętki). Przetarg ofertowy odbędzie się **w dniu 23 marca 1926 r.** w magazynie materjałów starych, na terenie oficerskiej Szk. Lotn. w Grudziądzu o godz. 10 rano. Oferty należycie ostemplowane z załączeniem kwitu na złożone wadjum w Kasie Skarbowej w wysokości 10 proc. oferowanej sumy, należy przedkładać w zalakowanych kopertach w podanym terminie do Komendy Parku Ofic. Szk. Lotn. W ofercie należy podać cenę jednostkową za 1 kg. łomu każdego gatunku. Przeznaczone na sprzedaż przedmioty znajdują się w magazynie materjałów starych, gdzie można je oglądać w czasie od 17 do 23 marca b. r. między godz. 9 — 11, tamże udzielane będą bliższe szczegóły o warunkach sprzedaży.

— **Przetarg na budowę magazynu drewnianego.** Kierownictwo Rejonu Inżynierji Wybrzeża Morskiego niniejszem ogłasza przetarg nieograniczony na budowę magazynu drewnianego w Oksywiu (Gdynia). Oferty na blankietach Kierownictwa w zalakowanych kopertach z załączeniem kwitu na wpłacone wadjum do Kasy Kierownictwa w wysokości 3 proc. oferowanej sumy należy składać w biurze Kierownictwa (Wejherowo, ul. Sobieskiego nr. 72) do godz. 12 **dnia 30 marca rb.** Bliższych informacyj udziela w godzinach urzędowych referent budowlany Kierownictwa. Zastrzega się dowolny wybór oferenta, oraz ewentualny ustny przetarg.

POMPY RÓŻNEGO RODZAJU

2551

do zapędu ręcznego, maneżem i mechanicznego, do studzień zwykłych i głębokich

Wiercenie studzień

zwykłych i artezyjskich

J. Kopczyński i Sp.

Poznań, ul. Łazarska 30
Nr. tel. 60-42. Rok zał. 1893

Fabryka pomp i przedsiębiorstwo wiercenia studzien

ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY
ul. Dworcowa nr. 46.

„Der Eisenhändler"

Otto Hoffmanna Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo fachowe dla branży żelaza, towarów żelaznych, narzędzi, sprzętów domowych i kuchennych oraz handlu maszyn itp. Najlepszy informator źródeł zakupu i organ ogłoszeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.

Abonować można z przesyłką włącznie za 13.50 zł. kwartalnie w admin. „Rynku Metal. i Masz." w Poznaniu, Wielka 10. Telef. 2277.

Kalendarze „Eisenhändler" jeszcze na składzie, 1 egz. kosztuje 9,— mkn (płatne w złotych polskich po kursie dnia) i koszta poleconej przesyłki.

Kogo interesują towary niemieckie?

5362

niechaj czyta właściwe w swym zakresie niemieckie czasopismo eksportowe

„Der Export-Grossist" Pössneck (Niemcy)

Tam znajdzie każdy najkorzystniejsze źródło zakupu i dostawy towarów wszelkiego rodzaju i gatunku. Prosimy zażądać bezpłatnej przesyłki numerów na okaz!

2570

2191

Sieredzki & Szulc T. z o. p.

Centrala maszyn i narzędzi

Poznań, św. Marcin 43. Tel. 3450. Skrzyn. poczt. 207

Polecają do natychmiastowej dostawy ze składu.

Obrabiarki do drzewa i metali — Wszelkie narzędzia — Pilniki krajowe, angielskie i niemieckie — Nożyce i dziurkacze do blachy — Tarcze i wyroby szmerglowe — Pasy, liny transmisyjne i tarcze pasowe — Łożyska kulkowe i samosmarujące — Różne artykuły techniczne. Surowiec żelaza „Stąporków", — Aparaty do spawania — Stal do różnych celów — Artykuły do centralnego ogrzewania i kanalizacji „Stąporków" — Oryginalne szwajcarskie łączniki „GF" — Rury gazowe i kotłowe. 2095

Tow. Akcyjne

PRZEMYSŁU METALURGICZNEGO w POLSCE Radomsko

2584

Wyrabia:

Drut żelazny i stalowy ciągniony, drut miedziowany, drut kolczasty.

Gwoździe wszelk. rodzaju, sprężyny meblowe, nity żelazne i miedziane.

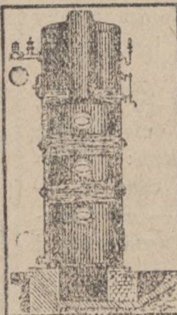
Śruby i wkrętki do mebli, naśrubki i podkładki. wkrętki do drzewa żelazne i mosiężne, wkrętki kute, śruby jasne do metali.

Łopaty i szpadle wszelkich kształtów i gatunków z trzonkami lub bez.

Widły stalowe.

Konstrukcje żelazne, jako to:
dachy, mosty, zbiorniki, pomosty, kolejki przenośne, zwrotnice kolejowe, rozjazdy i zwrotnice tramwajowe, wagoniki, taczki żelazne itd

---

H. KOETZ NAST.

TOW. AKC.

FABRYKA KOTŁÓW PAROWYCH

BUDOWA MASZYN I ODLEWNIA ŻELAZA

MIKOŁÓW. GORN. SLĄSK.

URZĄDZENIA DLA BROWARÓW I GORZELNI.

OKOŁO 500 PRACOWNIKÓW

Najprzedniejsze

Maszyny Aparaty

do obróbki metalu, blachy i drzewa, każdej konstrukcji, do największych wymiarów dostarczam po najniższych cenach. (7)

Wacław Zakulski, Magdeburg-N.

Heinrichstr. 24 (Niemcy). 2542

Z rynku żelaza, metali i węgla

ŻELAZO.

Warszawa, 13. 3. (tel. wł.). Po kilkodniowem ożywieniu nastąpił znów zastój. W hutach śląskich ceny są o 10 proc. wyższe niż u kupców. Huty udzielają kredytu, ale w dolarach. Hurtownicy sprzedawali żelazo po 28 gr. blachę grub. „0.50“ za 56. Skrzynka hufnagli 31 i pół zł, „Hacele“ „8“ 5.20; „10“ 7.25. Popyt był tylko na garnki emaljowane, płyty kuchenne i buksy.

METALE.

Nowy-Bytom, 15. 3. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 180 zł. loco stacja Nowy-Bytom.

Sosnowiec, 15. 3. (A. W.). Żelazo 28 zł., belki żelazne 29, blachy żelazne do 5-ciu mm. 42, od 5-iu mm. wzwyż. 38, cena zasadnicza za 100 kg, gwoździe druciane budowlane 7.60 za skrzynkę, cement 16 za beczkę w hurcie ze składu. Tendencja spokojna.

Berlin, 15. 3. (A. W.). Urz. not. w Mn za kg. w dniu 12. b. m. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz, cif Hamburg, Brema lub Rotterdam (za 100 kg). 135$^1/_2$, miedź rafinada 99—99.3% 1.20—1.21, — Standart na marzec 1.18$^1/_2$ —1.19$^1/_2$, oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obr.) 0.70$^1/_2$—0.71$^1/_2$, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 0.66$^1/_2$—0.67$^1/_2$, oryginal. aluminium hutnicze 98—99% w blokach, sztabach walcow. i ciągnion. 2.35—2.40, dtt w sztabach walcow. i ciągnion. 2.40—2.50, nikiel czysty 98—99% 3.40—3.50, antymon Regulus 1.70—1.75.

BLACHA.

Warszawa, 15. 3. (A. W.). Ceny odlewów żelaznych bez zmiany. Blacha żelazna ocynk. za 100 kg fr. wag. st. Warszawa p/g wymiarów: 711×1422×0,5 mm 100 zł, grubość 0.525 mm 99 zł, grub. 0.55 mm 98 zł, 1000×2000×0.5 mm 100 zł, także grub. 0.55 mm 98 zł. Cena zasadnicza blachy żel. za 1 tonnę fr. wag. st. załad.: gruba 5 mm i wyżej 355 zł, cienka do 5 mm 385 zł.

Warszawa, 15. 3. (A. W.). Dom Handlowy **A. Gepner**, Warszawa, Grzybowska 27, podaje obecne ceny orjentacyjne półwyrobów metalowych na rynku warszawskim: Blacha aluminiowa zł. 7.05 za 1 kilo. Blacha cynkowa cena zasadnicza zł. 1.70 za 1 kilo. Drut cynkowy zł. 3.95, — aluminiowy 8.40. Blacha biała — ceny zależnie od wymiarów i grubości.

DRUT I GWOŹDZIE.

Warszawa, 15. 3. (A. W.). Za 100 kg. loco fabryka ceny zasadnicze: drut zwyczajny jasny 60 zł., ocynkowany 73 zł., za 16 kg. (1 skrzynka) gwoździe 9 zł, od cen powyższych fabryki udzielają rabatów, dochodzących do 25% zależnie od warunków płatności, ilości zakupu oraz bliższej specyfikacji towaru. Zapotrzebowanie towaru, pomimo pewnych nadziei w związku z ruchem budowlanym, narazie przedstawia wiele do życzenia. Zakupy są ogromnie skromne, przeważnie odbiorcy domagają się kredytu, jednak bacząc na doświadczenie roku zeszłego kredyt udzielany jest b. oględnie w obawie niezdrowej spekulacji.

METALE SZLACHETNE.

Berlin, 15. 3. (A. W.). ca 0.900 w sztabach 91 — 92 Mn za kg., złoto w woln. obrot. 2.79—2.81$^1/_2$, platyna w woln. obrot. 14.10—14.30 Mn za gram.

Londyn, 15. 3. (A. W.). Zamkn. Srebro 30$^5/_{16}$, na dostawę 30$^7/_{16}$ d za uncję.

N.-Jork, 13. 3. (A. W.). Zamknięcie. Srebro zagr. 66$^1/_8$ cts za 1 cz. (=31.1 gr.).

WĘGIEL.

Warszawa, 15. 3. (tel. wł.). W celu uzyskania lepszej ceny na rynku stołecznym, lub conajmniej utrzymania cen na jednakowym poziomie, kopalnie węgla wysyłały ostatnio do Warszawy znacznie mniejszą ilość wagonów niż poprzednio. Nie pomogło to jednak, bowiem bardzo słaby popyt zarówno ze strony handlujących węglem, jak i fabryk, wywołuje dalszą zniżkę cen. Przeciętnie na stacji towarowej Warszawa sprzedaje się połowę przybywających wagonów. Składy hurtowe zawalone są węglem i przeważnie nie mają gdzie wyładowywać zakupywanego towaru.

Londyn, 15. 3. (A. W.). Na rynku węgla w Newcastle notowano następujące ceny za tonnę fob: najlepszy kotłowy Durham sh 18, najlepszy Blyth sh 15/6 — sh 15/9, Tyne prima sh 15, — gruby II-a sh 14/6—15, węgiel dla gazowni sh 19, koks gazowy sh 23—24, koks odlewniczy sh 18 — 20.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC“ w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1142. Która fabryka wyrabia pręty, laski i materjał na parasole, oraz laski spacerowe.

Nr. 1162. Gdzie można dostać kamienie do czyszczenia noży.

Nr. 1165. Która firma może dostarczyć pocynkowane śruby maszynowe z nakrętkami sześciokątnemi, o wymiarach 6×15 mm., 8×25 mm., 9×30 mm. i 13×45 mm. oraz pocynkowane nakrętki do metali z łebkiem półokrągłym na śrubokręt o wymiarach 8×15 mm i 6×15 mm.

Nr. 1167. Która firma dostarcza „Fribrus“ (trawę morską) do wyrobu białych szczotek.

Nr. 1170. Prosimy o podanie adresów wielkopolskich fabryk beczek drewnianych (nie zakładów bednarskich) dla ciał sypkich.

Nr. 1177. Która fabryka wyrabia klatki druciane dla ptaków.

Nr. 1178. Kto sprzeda większą ilość maszynek do mielenia mięsa.

Nr. 1181. Kto może dostarczyć w większych ilościach (do 20 tonn) opiłek żelaznych i stalowych do 6 mm. średnicy.

Nr. 1182. Która firma wyrabia metalowe rozpylacze kieszonkowe.

Nr. 1185. Która fabryka krajowa sprzedaje latarnie powozowe.

Nr. 1186. Która fabryka krajowa sprzedaje okucia rymarskie.

Nr. 1187. Która fabryka krajowa sprzedaje kagańce druciane dla psów.

Nr. 1188. Która firma krajowa dostarcza: — szlajfy do wozów, wózków i karet, — stal na resory i narzędzia, świdry spiralne, gwintowniki, wentylatory, — kuźnie polowe, skórzane miechy kowalskie, kowadła, imadła, lemiesze, blachy płużne, widły, łopaty, hufnale i klamki żelazne.

Nr. 1201. Prosimy o wskazanie źródła zakupu (fabryki) „dybli ze śrubkami“ do instalacyj elektrycznych w kraju lub w Gdańsku.

Nr. 1203. Która fabryka wzgl. firma sprzedaje parasole ogrodowe.

Nr. 1208. Prosimy o wskazanie dogodnego źródła zakupu podkówek wojskowych na dalszą sprzedaż.

Nr. 1221. Które firmy dostarczają kurki drewniane do piwa.